

E H Ö

回
向

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME V,Z,W,
Ziffaart 21 - 2419 Lille (België)

OKTOBER 1986

Nr 35

NEDERIGHEID

In de Avatamsaka-sutra leest men hoe de jonge man Sudhana , op zoek naar de verlichting, een lange levensreis doorloopt en daarbij bij niet minder dan 53 leraars anklopt om van hen de juiste weg naar het nirvana te vernemen .

In eerbiedige en dankbare nederigheid hoort hij van hen de Leer .

Ook Gautama Buddha betuigde zo'n dankbaarheid aan zijn leraars . Sindsdien is het een boeddhistisch feit dat de diepe inhoud van de Dharma overgedragen wordt in de band tussen leraar en discipel . Dat is zo in alle scholen . Maar die "leraar" is geen 'lesgever' , wèl een 'dharma-vriend' : de kalyana-mitra (de 'deugd-vriend'), een "zenjishiki" (een 'goede kennis'). Het is de relatie meester-discipel die borg staat voor de vlotte overdracht van de Leer . De ware boeddhist ontvangt de Leer via het onderricht dat een wijzere hem geeft . Dit ontvangen van de Leer wekt in hem nederigheid op . Voldoet het onderricht hem niet meer, dan staat het hem vrij een ander meester op te zoeken , maar dit doet geen afbreuk aan het gevoel van dankbaarheid . Want wie wil, leert steeds .

Het is zeker niet zo dat iemand uit zichzelf en op heel eigen houtje de Dharma kan doorgronden . Niemand kan erop staan zijn eigen leermeester te zijn . Dergelijke opvatting kan enkel ontstaan uit hoogmoed en zelf-overschatting, zelf-opblazing , ik-verwaandheid .

Wanneer men in het Shinboeddhisme hoort dat er twee gevoelens zijn die de Nembutsu-mens sieren, dan zijn dat dankbaarheid en nederigheid . Dankbaarheid voor het ontvangen van Amida's onvoorwaardelijk Mededogen , maar nederigheid uit het besef van eigen onvermogen en eigen onwetendheid : hoe klein is onze "wijsheid" toch vergeleken bij die van de Boeddha ; hoe halfslachtig is het mededogen dat wij aan de dag leggen (en er nog mee pronken ook !) bij het grote Mededogen van Amida's Voortijdelijke Geloofte .

Nederigheid en eerbied voor de zenjishiki houdt echter niet in dat men elke vorm van persoonlijk denken, afwegen, ervaren en beleven afsluit om beaat in te gaan in de woorden van de meester . Nederigheid houdt geen uitsluiten van kritische zin in . De zenjishiki zal er trouwens veelmeer op rekenen dat zijn discipel volwaardig gebruik maakt van de lering . De zenjishiki kent immers ook de eigen grenzen . De discipel krijgt tot taak wat hij van zijn meester ontvangen heeft, op zijn eigen niveau verder te verwerken .

Leerzaam hierover is de verhouding tussen Meester Honen en discipel Shinran. Shinran Shonin heeft dankbaar het Nembutsu-onderricht van zijn zenjishiki in zich opgenomen en is zijn leven lang hiervoor dankbaar gebleven . Toch kan men niet beweren dat Shinran klakkeloos alles overgenomen van Honen : verre van daar . Maar evenmin is hij er ooit prat op gegaan een eigen leersysteem uit te werken .

Wanneer men de zenjishiki gevonden heeft waardoor het eigen zoeken afgerond werd , blijft de band bestaan . Vooral wanneer de meester (in 't Frans heel duidelijk : "maitre à penser" !) niet meer tot deze wereld behoort , ervaart de discipel nog sterker de waarde van het ontvangen onderricht en de ontvangen steun . Vindt de discipel geen ander persoon die de plaats van de meester kan innemen, dan blijft de gedachtenis de functie van leraar vervullen . Hierbij denkt Shitoku met dankbaarheid aan Inagaki Zuiken .

De grote leermeester blijft evenwel steeds Amida's Nembutsu . Luistert men naar het opwellen van de Naam , dan hoort men Amida's woordeloze stem . Hoe kan dan nog hoogmoed in het hart blijven woekeren ?

ZENMONS OPENBARE LEZING

in Jiko-ji Antwerpen , 19.07.86

Vrienden Boeddhisten, Mevrouwen, mijne Heren,

Het is voor mij een groot genoegen in de gelegenheid te zijn nogmaals in deze middeleeuwse, historisch rijke stad te vertoeven voor de Vierde Europese Shin Conferentie en tevens voor de inhuldiging van de Jikoji Tempel . Ik ben hier al vroeger geweest, in 1980, toen de Eerste Europese Shin Conferentie gehouden werd in dezelfde tempel, die toen echter een andere huis betrok . Het is mij een grote vreugde u terug te zien en u te spreken over een bepaald aspect van de Jodo-Shinshu leer .

De leer van de Jodo-Shinshu, in het westen ook bekend onder de benaming Shin-Boeddhisme, is gebaseerd op de drie Reine-Landsutra's, de geschriften van de Zeven Patriarchen uit Indië, China en Japan, en op de geschriften van de Stichter Shinran Shonin . Ofschoon twee van die drie sutra's zowel in het Sanskriet als in het Tibetaans en het Chinees bestaan, toch wordt in de traditionele Shin-Boeddhistische studies hoofdzakelijk gebruik gemaakt van geschriften in het Chinees en het Japans . Deze teksten zijn beslist niet makkelijk te lezen, ook niet voor geboren Japanners, doordat elke term, elke uitdrukking, elke zin volkomen ingebed is in een complex netwerk van leersystemen die zich ontwikkeld hebben in Indie, in China en in Japan . Ik moet eerlijk toegeven dat een gehele leven niet volstaat om het geheel van de Reine-Landschriften te lezen en te bestuderen .

In tegenstelling tot het hooggesofistikeerde leerstelsel van de Jodo-Shinshu , is het levende principe van het vertrouwen voor iedereen toegankelijk . Zelfs een ongeletterd persoon kan dit vertrouwen hebben en zo het heil verwezenlijken . Zelfs wanneer men geen Japanse woorden kent, kan men Amida's mededogen verwezenlijken en een leven in de Nembutsu leiden, wat u dan zal voeren naar het Reine Land, de Sfeer van Nirvana .

Voor vandaag heb ik een tekst gekozen waarin u de diepe leer van de Jodo-Shinshu en Shinrans vertrouwen aantreft . Deze tekst is Tannisho . Ik meen dat de meesten onder u al wel Tannisho gelezen hebben of erover hebben gehoord . Het is in Japan een van de meest gelezen klassieke teksten en het is vertaald geworden in verschillende talen . Er bestaan al meer dan 10 Engelse, vier Duitse en vijf

Franse vertalingen . Hier heb ik de meest recente Franse vertaling, die van Rev. Jérôme Ducor (die hier aanwezig is) en ook een Esperanto vertaling, beide uitgegeven door de International Association of Buddhist Culture, te Kyoto . Bovendien heb ik vernomen dat Rev. Shitoku Peel bezig is met een Nederlandse vertaling van de tekst, zodat ik hoop dat u weldra Tannisho zal kunnen lezen in uw moedertaal .

Tannisho werd rond het einde van de 13de eeuw , de tijd dat Antwerpen een "vrije stad" werd, geschreven door Yuien, een volgeling van Shinran Shonin . De reden hiervoor was dat de auteur diep bedroefd was door verkeerde inzichten welke verbreid werden onder de discipelen van Shinran Shonin na diens heengaan . Om deze afwijkingen recht te trekken, schreef Yuien de woorden en citaten op die hij rechtstreeks door Shinran Shonin had horen uitspreken . "Tan" in de titel betekent 'betreuren', "i" betekent 'afwijkingen, verschillen' . In tegenstelling tot Shinran Shonins eigen geschriften, waarin de auteur zorgvuldig zijn woorden uitkoos en zijn zinnen polijfde, is Tannisho vol opmerkingen en uitdrukkingen die zonder versiering en heel spontaan uitgesproken waren .

Er wordt gezegd dat Tannisho gedurende een lange periode niet openlijk gepubliceerd werd, uit vrees voor een verkeerd effect dat zou kunnen ontstaan uit de directe en vaak paradoxale taal die de auteur gebruikt om de afwijkende inzichten te verbeteren . Gevreesd werd dat de onvoorbereide lezer bepaalde uitdrukkingen verkeerd kon verstaan en zo in nog meer misvattingen zou kunnen vervallen . De achtste Abt van de Honganji, Rennyo Shonin waarschuwde er zelfs voor dit boek niet te tonen aan hen die karmisch "heilzame verdiensten misten", m.a.w. diegenen die niet rijp genoeg en geschikt waren om de leer te vatten . Nu dat de tekst voor iedereen toegankelijk is, hetzij in de oorspronkelijke taal, hetzij in vertaling, mag men zonder overdrijving stellen dat het boek een van de spirituele hoogtepunten van de gehele mensheid geworden is . Mijn ernstige hoop is dat verstandige lezers de leer op de juiste manier zullen begrijpen en zo naar hun eigen heil zullen gebracht worden .

Ik had graag voor u enkele citaten uit Tannisho besproken om samen met u de boodschap van Amida Buddha te overwegen .

De aanvang van het boek zegt hierover :

" Op het ogenblik dat men vertrouwd is met de gedachte dat men, gered door de onverwoordbare werkzaamheid van Amida's Geloofte, de Geboorte in het Reine Land verwezenlijkt, dan rijst de op het uitspreken van de Nembutsu gerichte geest op . Op datzelfde ogenblik

laat Amida je deelachtig worden in de weldaad "omvat en nooit meer losgelaten" te worden . Amida's Voortijdelijke Geloofte maakt geen onderscheid tussen oud en jong, tussen goed en kwaad . Enkel het vertrouwen ('shinjin') is van belang !"

Deze woorden geven de essentie van de Jodo-Shinshu weer . Ze tonen in heldere taal het meest karakteristieke kenmerk van de Ander-Kracht leer, door te beklemtonen dat wanneer in ons gemoed het verlangen opkomt de Nembutsu uit te spreken, dat dan onze bevrijding vervuld is . Wanneer Amida's heilskracht ons bereikt, ontstaat in ons de gedachte hem te danken door de Nembutsu uit te spreken . Het is dus niet, zoals heel wat mensen verkeerdelijk denken, dat we bevrijd worden indien we de Nembutsu uitspreken . Zoals u duidelijk kan zien, is er geen enkel element van eigen-kracht betrokken bij deze heilsprocedure . In de leer van de Ander-Kracht is Boeddha's Geloofte alles . Daarbij wordt van ons geen enkele vorm van heilsp praktijk gevraagd, zelfs niet het reciteren van de Nembutsu. En het speelt daarbij geen rol of je oud of jong, goed of slecht bent . Iedereen , zonder de minste discriminatie , kan het heil bekomen .

Shinran Shonin vervolgt dan :

" Als men zich aan de werkzaamheid van de Voortijdelijke geloofte overgeeft, dan zijn andere goede werken overbodig . Er is immers geen enkel goed werk dat de Nembutsu overtreft . Daarom vreze men het kwade niet, want geen enkel kwaad is sterk genoeg om Amida's Voortijdelijke Geloofte tegen te werken ."

In de Jodo-Shinshu komt het heil tot ons vooraleer we de Nembutsu zeggen ! De Nembutsu is de uitdrukking van onze dankbaarheid aan Amida Buddha voor het heil . Vandaar dat we de spreuk hebben :

" Vertrouwen is de oorzaak van geboorte in het Reine Land ;
" Nembutsu is de uitdrukking van onze dankbaarheid . "

Laten we kort de betekenis van "Nembutsu" onderzoeken . Het is het Japanse woord voor het Sanskriet 'Buddha-anusmṛti' . Oorspronkelijk wijst het woord op de mentale handeling van concentratie en aandacht gericht op de Boeddha . In de historische evolutie van het Reine-Landdenken, waar 'Nembutsu' beoefend werd

als een Samādhi , 'Nembutsu Zanmai' of 'Kambutsu Zanmai' genoemd, werd het woord ook meer en meer gebruikt in de betekenis van Amida's naam "Namu Amida Butsu" te reciteren . Wanneer je de Nembutsu beoefent als een meditatie-oefening of als een louter orale daad, dan is die Nembutsu hoofdzakelijk een verdienstelijke praktijk die leidt naar geboorte in het Reine Land . Het was daarom natuurlijk dat talrijke Reine-Landmeesters in China en in Japan ijverig die Nembutsu beoefenden en deze praktijk aan hun volgelingen aanprezen . Zij reciteerden de Nembutsu honderden, ja duizenden keren per dag .

Terwijl hij weliswaar de Reine-Landleer opgebouwd rond het reciteren van de Nembutsu bleef volgen, ging Shinran Shonin evenwel een stap verder en kwam zo tot het directe hart van Amida Buddha, die de wezens zonder onderscheid en zonder voorwaarden te stellen, tot het heil brengt . Voor Shinran Shonin is de Nembutsu immers geen voorwaarde voor het heil, maar een natuurlijke uitdrukking van het feit, het spirituele feit dat het heil verwezenlijkt is .

In het derde hoofdstuk van Tannisho is er een uitspraak van Shinran Shonin die in Japan grote populariteit gekregen heeft :

" Als zelfs de goede mens geboren wordt in het Reine Land , waarom dan niet de slechte mens ."

Om de draagwijdte hiervan te verklaren, vervolgt hij :

" Nochtans zeggen de mensen in de wereld gewoonlijk : "Als zelfs de slechte mens geboren wordt in het Reine Land, waarom dan niet de goede mens ? Zulke uitspraak lijkt op het eerste gezicht gefundeerd, maar toch is dit in tegenspraak met de zin van de Ander-Kracht van de Voortijdelijke Geloofte . De reden hiervoor is dat de goede mens poogt het heil op eigen kracht te verwezenlijken en dus het absolute vertrouwen in de Ander-Kracht mist . Wanneer evenwel iemand, in het besef van de eigen slechte natuur, zich van de eigen-kracht afkeert, dan is hem geboorte in het Reine Land verzekerd . Voor ons, vol blinde begeertes, welke ook onze praktijk moge zijn, kan er jammer genoeg geen bevrijding uit geboorte-en-dood zijn . Maar de hoofdbedoeling van Amida's Geloofte is precies het boeddha-worden van de slechte mens ."

Deze uitspraak van Shinran Shonin verwijst naar de koerante misvatting van het 'gezonde verstand' en onthult de grenzeloosheid van Amida's mededogen en de ware zin van zijn gelofte . Deze uitspraken strijdt met het alledaagse 'gezonde verstand' onderlijnen Shinran Shonins rotsvaste vertrouwen in de leer van de Ander-Kracht en tevens zijn onverschrokken en compromisloze houding bij het verkondigen ervan .

Het negende hoofdstuk van Tannisho geeft een dialoog weer tussen Shinran Shonin en Yuien, de auteur . Deze dialoog is van een merkwaardige diepgang .

Op een dag biecht Yuien aan Shinran : "Zelfs wanneer ik de Nembutsu zeg, voel ik geen bijzondere vreugde in mijn hart, noch verlang ik vlug in het Reine Land geboren te worden ." En hij ondervroeg de meester naar de reden hiertoe . Shinran Shonin antwoordt hem gevat : "Ik heb net dezelfde twijfel . Maar als ik er dieper over nadenk, dan zie ik dat onze geboorte in het Reine Land des te meer verzekerd is juist doordat we ons er niet over kunnen verheugen zoals we het eigenlijk zouden moeten ." En hij vervolgt : "De reden hiertoe is dat onze blinde begeertes ons gemoed verdrukken en het weerhouden zich te verheugen wanneer het dat eigenlijk zou moeten doen . Amida Buddha weet dit en legde juist daarom een bijzondere Gelofte af om dwaze wezens zoals u en ik tot het heil te brengen . Daarom is het zo dat zodra we het besef krijgen van onze blinde begeertes, wij ook voelen hoezeer de Gelofte vertrouwendwaard is."

Verder zei Shinran Shonin nog : "Wij verlangen er niet naar vlug naar het Reine Land te gaan . Worden we een beetje ziek, dan voelen we ons verlaten en hulpeloos en denken we elk ogenblik dood te gaan . Dat komt allemaal van onze blinde begeertes . We zijn immers zozeer aan deze Samsara-wereld gehecht dat we er niet naar verlangen in het Reine Land geboren te worden en de verlichting te verwezenlijken . Maar hoe sterk ook onze blinde begeertes mogen zijn, wanneer de oorzaken en omstandigheden die ons aan deze wereld binden, tot een einde komen, dan zullen we toch in het Reine Land geboren worden . Amida is bijzonder mededogend voor diegenen die geen verlangen naar het Reine Land hebben . Moesten we, in tegendeel, grote vreugde vinden in het vertrouwen en erop uit zijn in het Reine Land geboren te worden, dan zouden we wel eens kunnen denken dat we helemaal geen blinde passies meer zouden hebben . Hiermede zouden we ons uitsluiten uit het heilsgebeuren !"

Mij doet deze dialoog aan twee dingen denken . Een eerste is dat Shinran de diepe overtuiging koesterde dat juist de gewone, van passies en begeertes bezeten mensen het ware object zijn van Amida's heilswerking . Zelfs al waren we bij machte deze heilsleer te begrijpen, we zouden ze nooit zo intens aanvoelen als Shinran het deed . Hij vreesde dat, moesten we erop uit zijn in het Reine Land geboren te worden, wij wel eens zouden geneigd zijn te denken dat wij geen blinde begeertes hadden en, juist door dat te denken zouden we ons uitsluiten van Amida's heilshandeling . Wij zijn geneigd te geloven dat goede Shin-Boeddhisten van nature uit een sterk verlangen naar het Reine Land hebben en dat ze er graag zo vlug mogelijk zouden willen geboren worden . Maar, zoals Shinran Shonin het zegt, we zijn inderdaad vol blinde passies, zozeer dat we zelfs Amida's heilswerking niet naar waarde schatten en liever verkiezen te blijven ronddraaien in de Samsara- kringloop van geboorte-en-dood . Vermits Amida besloot zulke erbarmelijke wezens zoals wij te bevrijden, dan zijn juist de wezens vol blinde begeertes het voorwerp van zijn heilswerking .

Een andere sterke indruk die ik uit deze dialoog opdoe, is dat Shinran Shonin aan zijn discipel de bodem van zijn hart openzette . Het is niet ongebruikelijk dat algemeen gerespecteerde grote meesters en vurige gelovigen de indruk willen wekken van een onwrikbare overtuiging . Ook al hebben ze in feite slechts weinig verlangen naar het Reine Land omdat ze bang zijn van de dood, zij zullen toch pogen hun diepste gedachten te verbergen om niet door anderen belachelijk gemaakt te worden . Shinran Shonin had dergelijke pretentie niet . Hij was oprecht met zichzelf en vreesde niet geridiculiseerd te worden . Ook bij het onthullen van zijn diepste gedachten betoonde hij zijn absolute vertrouwen in het Mededogen van de Boeddha . Ik kan deze eerlijke en oprechte attitude enkel bewonderen en eerbiedigen . Hij moet inderdaad een heel sterk besef gehad hebben van het feit dat hij de minste onder de gewone, verblinde mensen was, meer nog dan zij beladen met blinde begeertes . In een van zijn geschriften leest men : "We moeten niet naar buiten doen alsof we goed en wijs zijn, want naar binnen toe is ons gemoed vulgair en verachtelijk." Ook hier zien we een uitdrukking van Shinran Shonins ware gemoed .

Na deze dialoog tussen de Shonin en Yuien onderzocht te hebben, moeten we voorzichtig zijn er niet de conclusie uit te halen dat Shinran Shonin helemaal geen vreugde vond in zijn diep vertrouwen . Wel in tegendeel ! In heel wat van zijn geschriften vinden we uitingen van dergelijke vreugde in het heil . Het zou

dichter bij de waarheid zijn te stellen dat dergelijke verheven geestelijke vreugde niet voortdurend kan uitbarsten , maar dat de oppervlakte van het gemoed vaak vertroebeld wordt door dwaze begeerten en blinde passies . Doordat dit de ware aard is van de gewone mens, blijft er niets anders meer over dan vertrouwen te hebben in de gelofte van de Boeddha . Hoe intenser iemand het besef heeft van zijn eigen boze passies, des te sterker vertrouwt hij in de heilsgelofte .

Elders in Tannisho (hoofdstuk 7), zegt Shinran Shonin dat het leven van de Nembutsu-volgeling is als wandelen langs een ongehinderd pad . Maar Shinrans leven was zelf absoluut niet vlot en gemakkelijk noch was hij een welstellend man. Toen hij 29 was, werd hij discipel van Honen Shonin en begon daarmee een nieuw bestaan gewijd aan het verkondigen van de heilswerking van Amida's Gelofte . Spoedig echter begonnen de traditionele Boeddhistische scholen de Nembutsu-leer van ketterij te beschuldigen en drongen er bij de machthebbers op aan deze leer te verbieden en te vervolgen . Meester Honen en Shinran Shonin werden elk apart verbannen . Jaren later werden ze geamnestieerd, maar Shinran Shonin besloot niet naar Kyoto terug te keren . Hij bracht meer dan 20 jaar door in verschillende streken van het noordoosten van Japan om er de Jodo-Shinshu-leer te verkondigen. Toen hij bij de 60 was, keerde hij terug naar zijn geboortestad Kyoto waar hij leefde in een kamertje dat hij van zijn broeder huurde . Hij leefde gescheiden van zijn gezin en enkel zijn jongste dochter Kakushin-ni was bij hem om hem te verzorgen, tot hij op 90-jarige leeftijd stierf .

Shinran Shonins leven was dus beslist niet gemakkelijk : noch familiaal noch sociaal noch materieel . En toch : ook in dergelijke situatie verkondigde hij luidop, zoals we het hiervoor zagen, dat de Nembutsu-volgeling het brede, ongehinderde pad bewandelt ! In deze verklaring voelen we in welke mate Shinran Shonins leven stevig geschraagd was door absoluut vertrouwen in Amida Buddha . Deze verklaring kan ook opgevat worden als een vreugdekreet van iemand die verzekerd is van zijn geboorte in het Reine Land .

In dit verband herinneren we ons volgende woorden van Rennyō Shonin :

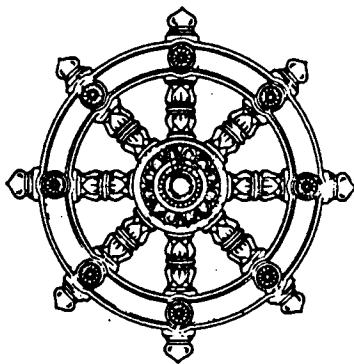
"Alhoewel ons leven zijn zorgen heeft en onze verlangens niet vervuld worden, wat een vreugde is het toch te weten dat onze geboorte in het Reine Land verzekerd is ! Hoe groot toch is de weldadigheid van de Boeddha !"

Zelfs wanneer we vreugde scheppen in Amida's Mededogen en de Nembutsu uit dankbaarheid uitspreken, toch zullen onze zorgen en pijnen in het bestaan niet afnemen of verdwijnen . Maar als Nembutsu-volgelingen kunnen wij ook in lijden vreugde vinden en hoop in de angst . Het door vertrouwen gestutte leven brengt licht in deze wereld en levert , ook al is het maar op erg kleine schaal, de energie op om bij te dragen tot de realisatie van een vredige maatschappij .

Shinran Shonin zei : "Laat er vrede zijn in de wereld; laat de Leer van de Boeddha verspreid worden in de wereld ." Deze wens van Shinran Shonin is ook de wens van alle Nembutsu-volgelingen . Ons leven wordt maar eerst leefwaardig wanneer wij in deze zin inspanningen doen . Op deze wijze kunnen wij een bijdrage leveren voor de maatschappij waarin wij leven .

Jodo-Shinshu in Europa is nog steeds in zijn prille kinderjaren . Ik hoop dat u het nodige zal doen om uit te groeien tot sterke jeugd en volwassenheid, tot het Shin-Boeddhisme voor toekomstige generaties in geheel Europa een lichtbaken wordt .

Hartelijke dank en NAMU AMIDA BUTSU .

T A N N I S H O X I I I

Het bijzonder lange dertiende hoofdstuk behandelt in hoofdzaak het probleem van de verhouding tussen moraal en religie, of anders uitgedrukt, de relatie tussen enerzijds de daden en verdiensten van de mens en anderzijds de onbeperkte werkzaamheid van de Ander-Kracht, Amida's oneindig mededogen .

Shinran Shonin ontkent elke afhankelijkheid of beperking van de Ander-Kracht . Het heilzame of onheilzame van onze handelingen heeft geen invloed op de onbeperkte, onvoorwaardelijke heilswerking van de Voortijdelijke Geloofte . Deze breuk , of beter gezegd dit afstand nemen, tussen de "goede werken" en het heilsgebeuren werd vaak verkeerdelijk uitgelegd, als zou Shinran hierdoor een volledige onverschilligheid t.o.v. het gedrag van de gelovige zou voorgestaan hebben .

BETREFFENDE DE BEWERING "VERMITS AMIDA'S VOORTIJDELIJKE GELOFTE ONVATBAAR IS , IS (het feit) GEEN KWAAD TE VREZEN EEN (ten onrechte) PRAT GAAN^a OP DE VOORTIJDELIJKE GELOFTE , (wie zo denkt) ZAL GEEN GEBOORTE (in het Reine Land) VERWEZENLIJKEN .

a - prat gaan (hokoru) : hier gebruikt als synoniem voor "rekenen op, profiteren van, misbruiken" , meer bepaaldelijk erop rekenen dat dank zij de Voortijdelijke Geloofte, alle kwaad weggewist wordt .

DERGELIJKE BEWERING WERPT TWIJFEL OP DE VOORTIJDELIJKE GELOFTE EN MISVAT (de rol van) HET KARMA BIJ ONZE GOEDE EN SLECHTE^a DADEN .

a - goed en slechts : deze begrippen zijn eigenlijk vreemd aan het Boeddhisme en zouden beter vervangen worden door 'heilzaam' en 'onheilzaam' . Om de tekst echter niet nog zwaarder te maken, werden evenwel de ietwat t  christelijke termen gebruikt .

GOEDE GEDACHTEN^aRIJZEN (in de geest) OP WEGENS HET OPROEPEN VAN VROEGER GOED . KWAAD KOMT IN GEDACHTEN EN VERVULLING OP DOOR DE UITWERKING VAN SLECHT KARMA .

a - Naar het Boeddhisme is het karma geen noodzakend mechanisme, maar w l het scheppen in de geest van de mogelijkheid, de keuze een bepaalde handeling te doen of niet te doen . Het karma is dus eigenlijk enkel intentioneel of volitioneel . Door de zwakheid van de mens (begeerte, boosheid en dwaasheid overheersen immers in zijn geest) is de mens steeds geneigd de karmische impulsen te volgen .

ONDER DE WOORDEN (eertijds) GESPROKEN DOOR DE OVERLEDEN SHONIN , ZIJN (ook de volgende) :

WEET DAT NOOIT ENIGE SLECHTE DAAD , ZELFS ZO (klein) ALS EEN STOFDEELTJE OP DE PUNT VAN EEN KONIJNEHAAR OF VAN EEN SCHAPEVACHT , PLAATS HEEFT ZONDER (veroorzaakt te zijn) DOOR VROEGER KARMA .

VERDER , OP EEN (andere) KEER , ZEI (Shinran) : "YUIEN-BO , AANVAARD JIJ AL WAT IK (je) ZEG ?"

DAAROP ANTWOORDDE IK : "JA , DAT DOE IK" ; WAAROP (hij dan zei) : "ALS DIT (werkelijk) ZO IS , ZAL JIJ DAN NIET AFWIJKEN VAN HETGEEN IK JE NU GA ZEGGEN ?"

DAT VROEG HIJ , (zijn vraag) HERHALEND , ZODAT IK NEDERIG BEVESTIGDE . DAAROP (zei hij) :

"OM TE BEGINNEN , ZOU JIJ VOOR MIJ EEN DUIZENDTAL MENSEN WILLEN VERMOORDEN ? GEBEURT DAT , DAN IS JE GEBORTE VERZEKERD ."

TOEN HIJ DIT GEZEGD HAD , ANTWOORDDE IK : "OFSCHOON DIT UW WOORDEN ZIJN - AL WAS HET MAAR EEN MENS , IK DENK NIET DAT HET MIJ MOGELIJK ZOU ZIJN HEM TE DODEN ."

- "WAAROM BEWEER JE DAN DAT JE NIET ZAL AFWIJKEN VAN HETGEEN (ik,) SHINRAN (je) ZEG ?

HIERBIJ MOET JE GOED BEDENKEN : MOEST ALLES OVERGELATEN WORDEN AAN JE EIGEN WIL(sbeslissing) EN IK ZOU ZEGGEN : OMWILLE VAN DE GEBORTE, DOOD (me) EEN DUIZENSTAL MENSEN , JE ZOU ZE TERSTOND DODEN .

EVENWEL , ZELFS OM EEN ENKEL MENS KAN JE (zulk) KWAAD NIET DOEN , DOORDAT JE DE KARMISCHE (basis)OORZAAK MIST DIE JE IN DE MOGELIJKHEID STELT TE DOEN HETGEEN IK (je) ZEG .

(Maar) HET IS NIET OMDAT JE HART GOED IS , DAT JE NIET DOODT !

VERDER : OOK AL VERLANGT IEMAND EEN ANDER GEEN KWAAD TE DOEN , (toch) KAN HET GEBEUREN DAT DIE MENS HONDERD OF DUIZEND MENSEN VERMOORDT ."

DAT WAREN ZIJN WOORDEN , SPREKEND OVER ONZE GEDACHTE DAT HET GOEDE VAN ONS HART (werkelijk) GOED IS EN HET SLECHTE (van ons hart werkelijk) SLECHT , WAARBIJ WE NIET REALISEREN DAT (Amida) ONS REDT DOOR DE (werkzaamheid van de) ONVATBARE GELOFTE^a .

a - Onvatbare Gelofte (gan no fushigi) : de oorzaak en de uitgebreidheid van de voortijdelijke Gelofte gaat het menselijke begripsvermogen te boven .

IN DIE DAGEN WAS ER IEMAND DIE IN VERKEERDE INZICHTEN (hieromtrent) VERVALLEN WAS . (Denkend dat) VERMITS HHET WEZEN VAN DE GELOFTE IS IEDER WEZEN DAT HET KWADE GEDAAN HEEFT , TE VERLOSSEN , BEWEERDE DIE MAN DAT MEN OPZETTELIJK HET KWADE DIENT TE DOEN , OMDAT HET DIE (slechte) DAAD IS (die leidt naar) DE GEBOORTE .^a

a - Deze neiging tegen elke moraliteit in te gaan, is eigen aan heel wat afwijkingen in de meeste godsdiensten en heeft vaak aanleiding gegeven tot de vorming van sommige secten .

TOEN DE GERUCHTEN OVER DEZE MISVATTING (hem) GELEIDELIJK BEKEND WERDEN , SCHREEF (Shinran) IN EEN BRIEF :

"JE NEEMT TOCH GEEN VERGIJFT PRECIJS OMDAT ER EEN TEGENGIJFT VOOR BESTAAT !" (dit) OM EEN EINDE TE STELLEN AAN ELKE GEHECHTHEID TEN OPZICHTE VAN DIT VERKEERDE INZICHT .

GEENSZINS IS (echter bedoeld) DAT BOZE DADEN DE VERWEZENLIJING VAN DE GEBOORTE KUNNEN HINDEREN !^a

a - Shinran heeft er eerst voor gewaarschuwd dat men niet opzettelijk het kwade dient te doen . Nu wijst hij echter op het gevaar in een tegengestelde opvatting te vervallen, nl. dat het kwade dat men toch doet, de geboorte in het Reine Land zou beletten .

ALS HET ENKEL WAS DOOR NALEVEN VAN VOORSCHRIFTEN EN EERBIEDIGEN VAN REGELS DAT IEMAND IN STAAT ZOU ZIJN ZICH GEHEEL TOE TE VERTROUWEN AAN DE VOORTIJDELIJKE GELOFTE ,

HOE Zouden we dan (ooit) UIT GEBOORTE-EN-DOOD BEVRIJD KUNNEN WORDEN ? DAT (zei hij) .

ZELFS ZULKE JAMMERLIJKE WEZENS (als wij) KOMEN , BIJ HET ONTMOETEN VAN DE VOORTIJDELIJKE GELOFTE , IN DE VERLEIDING ER WERKELIJK PRAT OP TE GAAN . MAAR ZELFS (als dit) ZO (is) KUNNEN IN HET BESTAAN DE BOZE DADEN DIE NIET (karmisch) GENOODZAAKT ZIJN , AMPER BEGAAN WORDEN .

VERDER : "DIEGENEN DIE ZICH IN DE WERELD HANDHAVEN DOOR IN ZEEËN EN RIVIEREN NETTEN TE WERPEN EN TE VISSEN , OF LIEDEN DIE HUN KOST VERDIENEN MET IN MOERASSEN EN BERGEN OP DIEREN TE JAGEN EN GEVOGELTE TE VANGEN , OF MENSEN DIE (hun leven doorbrengen) MET HANDEL TE DRIJVEN OF VELDEN EN PADDIES TE BEBOUWEN , ZE ZIJN ALLE IN HETZELFDE GEVAL^a " DAT ZEI (hij).

a - Deze categorieën van beroepen waren traditioneel uitgesloten van elke kans op verlichting . Het is eerste de Nembutsuleer die zich om het heil van deze mensen bekommerde . Noteren we b.v. dat Shinran bijna dertig jaar doorbracht te midden van deze sociale categorieën om er het Reine Land Boeddhisme te verkondigen . Voor hem was het immers uitgesloten dat Amida's werkzaamheid beperkt zou kunnen worden door de bestaansomstandigheden van de lijdende wezens .

"ALS DE KARMISCHE OORZAAK ONS ERTOE AANZET , DAN KUNNEN WE GELIJK WELKE SOORT DAAD VERRICHTEN ."

DAT VERKLAARDE DE SHONIN , MAAR TEGENWOORDIG (ziet men) NIETTEMIN EEN GEDRAG (als dat van lieden) DIE ZICHZELF AANSTELLEN ALS "ASPIRANTEN NAAR TOEKOMSTIG BOEDDHASCHAP" , NET ALSOF ENKEL DE DEUGDZAMEN DE NEMBUSU ZOULDEN MOGEN ZEGGEN ,

- OF DIE BIJ DE DOJO'S^a BERICHTEN UITHANGEN (meldend) DAT MENSEN DIE ZO'N OF ZO'N DADEN VERRICHT HEBBEN , DE DOJO NIET MOGEN BETREDEN .

a - dōjō : "huis van het Pad", plaats van lering . In den beginne hadden Shinrans aanhangers , net als Shinran zelf , geen tempels , maar kwamen ze bijeen in huizen van leken . De eerste Honganji was enkel een klein mausoleum gebouwd boven het graf van Shinran Shonin . Het gebruik in huizen van gelovingen bijeen te komen, wordt op vele plaatsen in Japan nog steeds gehuldigd, vooral op het platteland, ook daar waar er een tempel gevestigd is .

ZIJN (zulke lui) DAN NIET DIEGENEN DIE "ENKEL UITERLIJKE TEKENEN VAN WIJSHEID , GOEDHEID EN IJVER VERTONEN , TERWIJL ZE INNERLIJK ENKEL VALSHEID KOESTEREN"^a ?

a - zinspeling op een passage uit Zendo's Sanzen-Gi .

ZELFS HET (opzettelijk) VERRICHTTE KWAAD , WAARBIJ MEN PRAT GAAT OP DE GELOFTE , GESCHIEDT (enkel) DOOR HET OPKOMEN VAN VERLEDEN KARMA .

DAAROM : WANNEER MEN ZOWEL ZIJN GOEDE ALS ZIJN SLECHTE DADEN BESCHOUWT ALS KARMISCHE GEVOLGEN , EN ZICHZELF GEHEEL OVERLEVERT AAN DE (werking van) DE VOORTIJDELIJKE GELOFTE , DAN IS (men ondanks alles) IN OVEREENSTEMMING MET DE ANDER-KRACHT .

OOK IN YUISHINSHO^a LEEST MEN : " KENT GIJ DAN DE REIKWIJDTE VAN AMIDA'S KRACHT DAT GIJ (voor de Boeddha zo) MOEILIJK TE REDDEN ZOUDE ZIJN , ENKEL OMDAT GIJ EEN WEZEN VAN KARMISCH KWAAD ZIJT ?"^b

a - Yuishinshō ("Hoofdzaken van Enkel-Vertrouwen") : een werk van Seikaku-Hōin (1167-1235), discipel van Honen Shonin en oudere vriend van Shinran . Dit werk werd geschreven om het belang van het Vertrouwen te benadrukken . Shinran schreef hierover een commentaar (Yuishinsho-mon'i) .

ONDANKS (het feit) DAT WE EEN GEMOED HEBBEN DAT PRAT GAAT OP DE VOORTIJD-
DELIJKE GELOFTE , TOCH (wordt) SHINJIN, HET VERTROUWEN IN DE ANDER-KRACHT,
OOK IN ONS GEVESTIGD .

OVER 'T ALGEMEEN , WANNEER MEN ZICH UITSLUITEND AAN DE VOORTIJDDELIJKE
GELOFTE OVERLEVERT , - NA HET VOLLEDIG AFBREKEN VAN ZIJN KARMISCH KWAAD^a
EN ZIJN BLINDE BEGEERTES^b , HOE GOED ZOU HET DAN ZIJN BEVRIJD TE ZIJN VAN
ELKE GEDACHTTE NOG PRAT TE GAAN OP DE GELOFTE !

a - karmisch kwaad (akugō) : zie Glossarium !

b - blinde begeertes (bonnō) : de drijfveren die ons de weg
naar de Verlichting zoniet afsluiten , dan toch moeilijk maken .
Zie Glossarium !

MAAR WANNEER MEN AFBREEKT MET ZIJN BLINDE BEGEERTES , DAN ZOU MEN TERSTOND
EEN BOEDDHA WORDEN , - EN VOOR EEN BOEDDHA HEEFT DE NA VIJF KALPA'S
ONTSTANE GELOFTE BESLIST GEEN ENKELE ZIN MEER !

De Gelofte is er voor de lijdende wezens , niet voor de Boeddha.

DE LIEDEN DIE ANDEREN WAARSCHUWEN TEGEN HET PRAT GAAN OP DE VOORTIJDDELIJKE
GELOFTE , OOK AL BLIJKEN ZE (zelf) VOL BLINDE BEGEERTES EN BEVLEKKINGEN
TE ZIJN , IS DIT (uiteindelijk) OOK GEEN PRAT GAAN OP DE GELOFTE ?

WAT VOOR SOORT KWAAD KAN DAN (nog) HET PRAT GAAN OP DE GELOFTE GENOEMD
WORDEN , EN WAT VOOR SOORT KWAAD IS DAN NIET PRAT GAAN ?
ZOU (dit) EIGENLIJK GEEN TEKEN VAN ONRIJP DENKEN ZIJN ?

De lange reis

In de Avatamsaka-sutra (Kegon-kyo) leest men hoe de Bodhisattva Sudhana-śreṣṭhi-dāraka de weg van de Leer zocht . "Sudhana" betekent 'heel vruchtbaar' , "śreṣṭhi" betekent 'de beste' en "dāraka" betekent 'jonge man' .

De bedoeling van de Avatamsaka-sutra is de opbouw van het wereldbeeld te verklaren en de natuur van het nirvana uiteen te zetten . Oorspronkelijk in het Sanskriet geschreven, werd deze tekst tot driemaal toe in het Chinees vertaald . Een groot gedeelte van deze sutra is de beschrijving van de lange, pijnlijke tocht die Sudhana-sresthi-daraka ondernam om 53 leraars (kalyana-mitra , zenjishiki) te ondervragen over het nirvana, welke de ware wereld is .

Men zegt dat het leven zo'n reis is . Tijdens het leven trekt men over de lange weg, waarbij men een zware last op de rug meedraagt ; het regent, het waait, het stormt onophoudelijk : liefdes breken af , ziektes overvallen ons , zaken vallen tegen , en ontgoocheling over zichzelf blijft niet uit ...

Nochtans , midden in de afgrond van dit bittere bestaan, is er een onbeschrijfelijke kracht die ons verder stuwt, die ons omvat in de diepte van ons wezen . De ware Leer brengt ons ertoe deze kracht te herkennen .

De Zenjishiki is de persoon die ons de Leer bijbrengt ; in deze zin is hij dan ook de meester van ons leven .

Waarlijk, wij ontmoeten in ons leven heel wat zenjishiki's ; ze kunnen gelijk wie zijn en gelijk waar ... Men mag wel zeggen dat overal een zenjishiki op ons wacht . Wat echter van belang is , dat is onze instelling en onze houding . Deze houding bestaat erin "nederig te zijn , te eerbiedigen , te luisteren en de Leer te dienen" .

Zo was steeds de zoekende houding van Sudhana-sresthi-daraka . Zijn beeld, met de handen in gassho, geeft dit onbetwistbaar weer .

Onder de zenjishiki's die hij opzocht , waren er niet alleen heiligen en wijzen, maar ook lieden van allerhande slag , er was zelfs een hoertje bij . Maar zelfs al zijn er dieren, vogels, bergen of rivieren bij, van zodra men de aandring van de waarheid erbij ervaart, dan zijn ze de geschikte middelen die ons op het pad verderleiden .

Gedurende de tientallen jaren dat zijn lange reis moet geduurd hebben, bleef Sudhana steeds een jong man . Men zegt immers dat wie de ware weg zoekt, steeds jong blijft, niet verouderd of aftakelt .

In welk tijdperk dergelijke reis ook plaats heeft en welke veranderingen de samenleving ook mag ondergaan hebben , in het grote werkelijke leven blijft Sudhana eeuwig jong .

WELDADIGHEID VAN HEMEL EN AARDE

Shoji Hondo

Het leven verwezenlijken :

Het zelf , dat is het leven . Niet het lichaam is het zelf .

Het lichaam is wat vanuit het leven geschapen werd , vanuit de begeertes van het leven .

Het leven is de scheppende kracht ; het zit in de eeuwige bedrijvigheid van alle dingen alles wat gestalte heeft te scheppen .

Juist zoals mijn lichaam een produkt is van mijn leven, evenzo wordt alles waargenomen door mijn zintuigen . Daarom kan inderdaad gesteld worden dat de Drie Rijken manifestaties zijn van Enkel-Geest . De dingen door mijn zintuigen waargenomen hebben geen vaste , onveranderlijke zelf-natuur . Ze ondergaan dan ook geboorte en dood : verandering . Ze zijn in een onophoudelijk , eindeloos heen-en-weerslingeren .

Dat noemt men : de veranderlijkheid van alle dingen . Alle dingen omvatten alles wat in het heelal bestaat . Veranderlijkheid betekent dat er niets, maar dan ook niets is dat eeuwig en onveran-

derlijk is . Daardoor is mijn lichaam slechts een voorbijgaande manifestering van mijzelf , een schaduwbeeld van mijn leven --- en zeker niet het ware zelf .

Zij die dit tijdelijke lichaam aanzien voor een realiteit, zij zijn gewone begoochelde stervelingen . Zij die beseffen dat hun zelf niet dit lichaam is , maar wèl het leven , zij beseffen 's levens oorspronkelijke zin en bewandelen het Pad van de Voor-tijdelijke Geloofte . Zij zullen dan ook geboren worden in het Land van het Eeuwige Licht .

Dan zullen zij andere wezens naar dit Land van Licht leiden . Zo worden zowel "zelf" als "ander" verlost . Zij worden uitvoerders van zelf-welddad en ander-welddad .

Gods wereld , Boedha's wereld onthult zijn ware aard voor wie tot dit leven ontwaakt . Dit leven is de realiteit van zelf , het leven van het Onmetelijke

Leven dat het heelal doordringt . In Shinto wordt dit leven "Ame-no-minaka-nushi-no-Mikoto" genoemd : dit is het goddelijke leven dat altijd levend is .

Nochtans zijn de mensen van de wereld gehecht aan oppervlakkigheden en zo bevreesd voor hun uitdoving . Om het even wat dat enige gestalte heeft, is gedoemd te vergaan . Ware religie is de leer die het onvergankelijke , het goddelijke aanwijst : het pad van eeuwigheid en niet-dood aanwijst aan al diegenen die aan gestalte gehecht zijn , die door gestalte begoocheld zijn en

daardoor zo bevreesd zijn voor dood en vergankelijkheid . Dit is de leer waardoor wij het leven van niet-dood leren inzien en het onsterfelijkheidspad van de Voortijdelijke Geloofte bewandelen . Het Pad van de voortijdelijke Geloofte heeft uitsluitend deze zin : het verwezenlijken van de wens een beter leven te leven .

Als ik de zaken bekijk : verheven is mijn leven , mijn onsterfelijkheidsleven , het leven van het Onmetelijke Leven , het eeuwige leven , God , Boeddha , Tathagata .

Het eeuwige goddelijke leven dat het heelal geschapen heeft , dat het heelal gemanifesteerd heeft , komt nu tot mij en wordt mijn leven . Ik leef door het leven van de Tathagata .

Mijn leven bestaat in de Ander-Kracht .

Ik word verlost zoals ik ben . Het is een voorwaardeloze bevrijding .

Het bestaan van mijn leven , van mijn lichaam heb ik te danken aan de weldadigheid van mijn ouders , van mijn voorouders , van mijn broeders , van mijn echtgenote en zelfs van mijn nakomelingen .

Ik deel in de weldadigheid van alle wezens , vanaf de keizer neerwaarts tot de meest doodgewone mens in de maatschappij . Ik ontvang weldadigheid van hemel en aarde , van alle wezens in het heelal . Mij bestaan zou niet mogelijk zijn zonder hun aller weldadigheid .

Ik ontvang de weldadigheid van het heelal . Het is
enkel door deze weldadigheid dat ik mijzelf ben .
Ik belichaam de weldadigheid.

Zonder de weldadigheid ben ik mezelf niet - een zelf
onbekwaam het goede of het kwade te doen .

Door de weldadigheid van de Tathagata , door de
kracht van de Tathagata leef ik . Het leven van
de Tathagata leeft in mij . De Tathagata en ik ,
we zijn niet-twee .

De Boeddha en wij stervelingen , we zijn één . De
verlosser en de verlostte zijn één .

Daarom zijn vreugde en dankbaarheid mijn levenspad .
Mijn levenspad is te gaan naar het ware , naar het
goede , naar het schone .

En dit levenspad is mij te bewandelen gegeven !

IKENOBO

Keiko Yamamoto

INLEIDING

IKEBANA , het Japanse bloemenschikken, is de harmonie van mens en plant . Harmonie is de schoonheid van het één-zijn . "Ka-do" , het Pad van de Bloemen, bestaat erin in de bloemen de gelofte uit te drukken het ideaal te verwezenlijken. De harmonie van de planten , d.w.z. een bloemenschaal , is een verwezenlijkte vorm van die gelofte . De gelofte is de verwezenlijking van de ideale en volmaakte harmonie .

De zin van het Pad van de Bloemen is het pogen en het volhardend streven naar voortzetting en verwezenlijking van het ideaal .

De natuur werkt onophoudelijk op ons gemoed in . De schoonheid van de natuur onthult zich telkens opnieuw door het gemoed dat haar bekijkt . Het fundamentele streven van de Ikenobo-school is de natuur goed te bekijken en te trachten de verlangens van de planten te begrijpen , en dit door de schoonheid en de ideale harmonie uit te beelden in een bloemenschaal .

De belangrijkste richting van de Ikenobo-school bestaat erin de loodrechte vorm en de zuiverheid van kleur te eerbiedigen .

Er zijn dingen die zich in ons gemoed weerspiegelen zelfs zonder dat we pogen ze te begrijpen en die men ziet zonder te trachten ze te bekijken . Er is een licht dat alles tegelijkertijd zuiver weerspiegelt , zoals licht op zuiver water . Dit is de zuiverheid die kan uitgedrukt worden .

Alle verwezenlijkte vormen bestaan diep in het hart van wie ze verwezenlijkt . Het Pad van de harmonische verwezenlijking is te kijken , te luisteren naar de niet-gezegde woorden over de vorm en het gevoel over de kleuren te begrijpen .

Ook al gebruikt men de mooiste bloemen als materie, indien die bloemen met elkaar in tegenstrijd zijn, dan komt dit niet overeen met het Ikenobo-ideaal .

Poog dan ook de harmonie weer te geven en te verwezenlijken van planten die elkaar eerbiedigen .

Niet enkel de bloemen gebruiken als versiering van een kamer alleen maar omdat ze zo mooi zijn, maar ook niet vergeten dat het principe erin bestaat hun wederzijds bestaan te eerbiedigen .

De Ikenobo-school houdt niet van even getallen , b.v. wat betreft het aantal bloemen en/of takken . De machtsverhouding tussen de drie hoofdbestanddelen is 7 : 5 : 3 . Ik zal u later wel die drie hoofdbestanddelen leren kennen . De Ikenobo-school poogt het nu van het vluchtige ogenblik vast te leggen en het weer te geven in een bloemenschaal .

De Ikenobo-school heeft als hoofdregel dat de drie grote takken, de drie grote delen elk hun eigen rol hebben . Men noemt ze de "Shin", de "Soe" en de "Tai" . De techniek bestaat erin die drie delen te schikken binnen in een ongelijkzijdige driehoek .

Waarom heeft de Ikenobo-school de ongelijkzijdige driehoek en niet de gelijkzijdige driehoek als streefvorm gekozen ? Omdat men tracht één van de voorbijgaande momenten af te beelden .

De ongelijkzijdige driehoek heeft het hart van de maan die nog niet vol is ; dit is niet enkel de harmonie van een bloemenschaal, maar ook de harmonie met de omgeving (b.v. "Toko", "Jiku", "Kabe") .

Zelfs wanneer de vorm op zichzelf voorbijgaand, onafgewerkt is, zal door de relaties met de omgeving de harmonie kunnen verwezenlijkt worden .

De vorm van "twee-en-een" of van "een-en-twee" is de vorm van het harmonieus wederzijds tot waarde brengen .

KOKORO UTA

Verzen uit het Hart

door Soetsu Yanagi

- (i) Verzen over de Boeddha
- 1. Dank voor mijn leven vandaag .
- 2. Waar is de Boeddha ?
Waar ben jij ?
- 3. Waar is de weg naar Rome ?
Hij ligt in je geest .
- 4. Kijk eens !
Rome is overal .

5. Ligt het Reine Land in het westen ?
Neen . Het is overal waar jij bent .
6. Waarom klopt je op de deur
die toch open staat ?
7. Waarom vraag je naar de Boeddha
wanneer de Boeddha toch naar jou vraagt .
8. Wie zal de genodigde van de Boeddha zijn ?
Dat vraag ik mij af .
9. Amida is verliefd .
Maar waarom op mij ?
10. De zes tekens van de Nembutsu
zijn de uiteindelijke kiezer .
11. De Nembutsu,
bij alle gebeurtenissen .
12. Waar Namu Amida Butsu is
de zes-tekens naam,
daar zijn leed en vreugde .
13. Er leeft geen ego
in geen enkel van de zes tekens
Nembutsu .
14. Hartelijk dank voor de heilige illusie
van de zes tekens .
15. Waar ook je gaat
je zal jezelf vinden
telkens ten midden van de Boeddha .

16. Kijk de Boeddha in de ogen !
17. Rustig aan,
 Namu Amida Butsu !
18. De Verhevene zegt :
 sterf aan het zelf !
19. Ik luister,
 de Boeddha is altijd druk bezig .
20. Boeddha !
 De naamloze naam .
21. Monnik Hozo,
 hij spant zich tot het uiterste in .
22. Wat vreemd !
 De Boeddha heeft zowat mijn leeftijd .
23. Heb jij ook het genoeg
 van de Geloofte
 dag en nacht aan één stuk door ?

Shinrans Plaats in het Boeddhisme (XVI)

Er is "voor mij" geen Amida zonder "mij" .

De Leer van de Boeddha ontkent formeel en beslist het bestaan van enig blijvend, eeuwig, onsterfelijk, 'metafysisch' "ik" . Meteen ontkent het Boeddhisme dan ook elke zelf-standigheid, elk op-zichzelf-essentieel "zijn" ook voor een begrip als "Boeddha" of "Amida". "Boeddha" bestaat dan ook uitsluitend ten opzichte van "mij" .

De opkomst van een ik-begrip staat gelijk aan de simultane opkomst van Amida als begrip-voor-mij . Het is als de twee polen van een magneet . Men kan zich de vraag stellen of ze aan elkaar gelijk zijn . In zekere zin (vanuit een zeker standpunt bekeken) zijn ze inderdaad aan elkaar gelijk : in werking, in vermogen, in velduitgebreidheid . Maar in een andere zin (anders bekeken) zijn ze verschillend; ze zijn niet omwisselbaar . Maar de ene pool is ondenkbaar zonder de andere .

Dit houdt in dat zonder de opkomst van "NAMU", er ook geen "AMIDA BUTSU" kan zijn in de Nembutsu . Ook omgekeerd : de opkomst van "AMIDA" betekent de simultane opkomst van "ik" .

Hierin ligt één van de grote 'theologische' punten van verschil tussen de christelijke Godsopvatting en de buddhologische visie op Buddha . De Christen kan zich inderdaad een God voorstellen die zou bestaan zonder de mens : de mens is geen noodzakende voorwaarde voor het bestaan van God . Maar de Boeddha - hoe men zich ook het Boeddhischchap mag voorstellen - kan niet losgemaakt worden van de lijdenswereld . Hij "bestaat" in functie van de lijdenswereld, net zoals de Leer (waarmee de Boeddha identiek is) en de Gemeenschap .

Men mag daaruit evenwel niet de conclusie trekken dat er een noodzakelijke voorrang (pre-existentie) zou bestaan van het "ik" t.o.v. Amida . We moeten immers terug verwijzen naar het empirische onderscheid tussen 'voorwerp, object' en 'onderwerp, subject' . Beide begrippen zijn polen van een relationele ervaring ; beide zijn onvermijdelijk aan elkaar verbonden . Er is geen object zonder subject . Hetzelfde dient gezegd te worden van de 'ik'/'Amida'-relatie .

Dit vaststellen, is een eerste stap naar inzicht . Blijft het besef van deze relatie en van deze relativiteit uit, dan blijft elke 'com'-'prehensie' (samen-vatten) van de diepe structuur van het Boeddhisme noodzakelijkerwijze uit . Daarom wordt terecht gezegd dat enkel de "Boeddhist" het "Boeddhisme" kan begrijpen en dat de diepere ebbe-en-vloedbewegingen van de Leer voor de buitenstaander als een absurditeit voorkomen .

Een tweede stap in de richting van het juiste inzicht ('prajna' = de wijsheid) zou zijn niet meer te discrimineren tussen object en subject . een eventuele derde stap zou ons leiden naar het overtreffen van elk subject/object-denken - ... maar dat is al 'wijsheid' en ons niet zomaar met de moedermelk ingegeven .

Voor ons dagelijks bestaan zijn het metrieke stelsel en de meetkunde van Euclides beslist bruikbaar, ook al weten we na Lorenz, Einstein, Planck, Schrödinger enz... die systemen geen algemene waarde hebben en geen algemene toepasbaarheid .

Zo gaat het ook met object en subject : ze zijn onvermijdelijke instrumenten in onze relatieve alledaagsheid (= samsara), in onze discursieve existentiële vormen . We zijn wel verplicht ermee te werken . Maar we moeten er telkens weer aan denken, aan trachten te denken dat hun structuur van tegenstellingen (grammaticale, logische, sociale, psychologische...) enkel efficiënt kan zijn op het niveau van ons relatief-kensysteem . Zelfs de benadering 'hier-en-nu' van het nembutsu-probleem vormt hierop geen uitzondering .

Wanneer we ons echter wagen op het niveau van het 'ondenkbare, onverwoordbare' (dat in vele geïnstitutionaliseerde religies als 'mystieke' gebrandmerkt wordt), waarom het Nagarjuna, T'an-luan of Shinran te doen is, dan zijn die instrumenten een beperking, een last .

Zelfs de Leer is zo'n instrument : een vlot, zeggen de schrifturen, om de stroom over te steken, niet om op zijn schouders verder te dragen...

Wanneer we bijgevolg een onderscheid maken tussen de verwoorder van de Nembutsu enerzijds en Amida Buddha anderzijds, dan is dit een gedachten-schema dat in de eerste plaats utilitair is en bestemd voor het dagelijks,

alledaags gebruik van de dwaze, verblinde wezens die we zijn . Maken wij, met onze gewone denk-en-voelmanieren, dat onderscheid niet, dan riskeren we in de drijfzanden van mysticiserende éénwordingen die een "Zijn" vooropstellen te stranden en te verzinken .

Maar zien we de Nembutsu niet als zomaar een statische formule, maar wel als een alomvattende dynamische structuur, zoals b.v. de 'baan' van een elektron, dan wordt ook de betekenis van de schijnbaar zo eenvoudige formulering, overheen al de discursieve, intellectuele problemen die ze oplevert, meteen geladen met een onzegbare rijkdom : spiritueel bevrijdend en dimensieloos .

NIEUWS VAN JIKO-JI

Conferenties

Van woensdag 16 tot en met zondag 20 juli had in Jiko-ji de dubbel-conferentie plaats van enerzijds de International Association of Shin Buddhist Studies en anderzijds de Vierde Europese Shin Conferentie . De deelneming lag hoger dan verwacht en bleef gedurende de vijf dagen even intens . Sprekers uit diverse Europese landen en uit Japan behandelden een brede waaier van onderwerpen , waarop we in Eko waarschijnlijk nog later zullen terugkomen .

Het hoogtepunt was uiteraard de plechtige dedicatie van de Tempel door Ere-Hoofdabt Zenmon Kosho Ohtani . We noteerden hierbij de aanwezigheid van diverse hogere dignitarissen van de Nishi Honganji , evenals die van Lady Ohtani . Ook de kikyō-shiki ceremonie was indrukwekkend ; twee Nederlanders , vier Vlamingen , vier Duitsers en twee Japanners kregen hier de "leken-wijding" .

Shitoku dankt hierbij allen die door hun bereidwilligheid bijgedragen hebben tot het onbetwiste succes van deze gebeurtenis, die voor het eerst in de prille geschiedenis van de Europese Jodo-Shinshu integraal "op eigen terrein" gehouden werd .

Ryosho Kondo is niet meer

Met ontzetting vernamen we de tragische dood van onze goede vriend in Hawaii : Rev. Ryosho Kondo, de drijfkracht van het Buddhist Study Center. Alle dingen zijn vergankelijk , maar het is soms schrikwekkend te vernemen hoe dicht we elk moment van ons bestaan bij de dood vertoeven .

Ryosho was een diep gelovig en bijzonder goedhartig, gelijkmoedig man ; daarbij een bekwaam organisator en een inspirerend leider . Hij laat niet enkel een lieve vrouw en toegewijde kinderen na ; ook het Study Center, dat nu juist met een belangrijke verbouwing geconfronteerd wordt, is hierbij verliezende partij .

In naam van Jiko-ji, zond Shitoku een deelnemingstelegram ; in zijn hart echter blijft het heengaan van Rev.Kondo voelbaar als het snijdend verlies van een hartelijke vriend met wie zo vele prettige uren doorgebracht werden in ware eenheid van gedachten en opvattingen . Namu Amida Butsu .

Veranderingen in Jiko-ji

Na het einde van de verbouwingswerken en het stofferen en bemeubelen van het huis , zijn we nog niet uit de zorgen . Aanvankelijke misrekeningen dienen goedge maakt te worden ; men moet streven naar een beter gebruik van de beschikbare ruimten ; men dient de werking zo vlot mogelijk te laten verlopen . En dat gaat niet allemaal vanzelf .

Zo werd o.a. besloten de maatschappelijke zetel van de V.Z.W. over te brengen naar Jiko-ji, zodat de zaken beter gecentraliseerd kunnen worden. Men houde er dus rekening mee dat voortaan alle correspondentie, ook die voor Shitoku , dient gericht te worden aan Pretoriastraat 68 , 2600 Berchem-Antwerpen !

Er is nu ook telefoon : (03) 235 92 20 .

Shoshinge-cursus

Op 5 september startte de cursus gewijd aan een grondige studie van Shinrans Shoshinge . Er zijn elf deelnemers en we hopen dat ze het hoge niveau van de materie zullen kunnen blijven verwerken . Opgelet : er worden geen nieuwe inschrijvingen aanvaard ! De stof dient immers zeer progressief onder de loupe genomen te worden . En trouwens : in ons klaslokaal is er geen plaats meer .

Het Boeddhisme tegemoet

Onder dit motto heeft de Federatie van de Boeddhistische Verenigingen in België op 28 september in het Tibetaans Instituut Yeunten Ling te Hoi-Tihange, een beslist geslaagde bijeenkomst georganiseerd .

Bedoeling was in de eerste plaats aan het land te tonen dat het Boeddhisme in België een levende kracht is .

En het werd een heuse levendige dag . Naar schatting waren meer dan 500 boeddhisten opgekomen , van alle rassen en van alle stromingen broederlijk tezamen : Viëtnamezen , Kambodjians , Laotianen , Srilankezen , Duitsers , Nederlanders , Walen , Brusselaars , zelfs Vlamingen .

's Morgens werden de afgevaardigden van de diverse deelnemende verenigingen ontvangen op het stadhuis van Hoei , waar Burgemeester Mevr. Lizin ze hartelijk welkom heette en wees op de rol van het Boeddhisme in het bevorderen van vrede en verdraagzaamheid (Mevr. Lizin kwam kortgeleden in het hete nieuws doordat zij ervoor zorgde dat kinderen die door echtgescheiden Maghrebijnen ontvoerd werden , weer aan hun moeder konden teruggegeven worden) . FBVB-voorzitter Sh.A.Peel dankte de stadsvrouw voor het hartelijke onthaal , wees op het feit dat het Boeddhisme in België zijn eerste organisatievorm gekregen had in het Waalse land en dat het Boeddhisme , buiten alle betreuwenswaardige aantrek van exotisme om , een universele gedachtenwereld vertegenwoordigt waarin de gehele mensheid innerlijke rust en maatschappelijke vrede kan vinden .

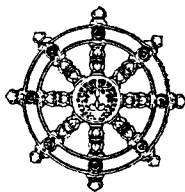
Op Yeunten Ling zelf werd dan , op de zonovergoten binnenplaats van het fraaie gebouw , geluisterd naar een toespraak van Jean Leroy , die in korte maar duidelijke termen een samenvatting gaf van de belangrijkste leerpunten eigen aan alle stromingen van het Boeddhisme .

's Namiddags hield Zijne Eminentie Tai Situpa Rimpoche , een van de meest vooraanstaande hoogwaardigheidsbekleders van de Tibetaanse Kagyu Karmapa traditie , een korte toespraak over de rol van het Boeddhisme in de westerse wereld .

Deze manifestatie werd vereerd door de aanwezigheid niet enkel van de vertegenwoordigers van de bij de Federatie aangesloten verenigingen , maar men noteerde tevens bij de geestelijke leiders Ven. Thich Huyen Vi , spiritueel hoofd van de Viëtnamese Linh-Son groeperingen welke over de gehele wereld verspreid zijn . De Theravada-stroming was niet enkel vertegenwoordigd door de plaatselijke monniken ; ook bhikkhu's uit Frankrijk , Nederland en Duitsland waren aanwezig . Andere prominenten vertegenwoordigden diverse ambassades en consulaten , het Ministerie van Justitie , het stadsbestuur van Hoei , diverse politieke en administratieve overheden .

Het was een vruchtbare dag , met heel wat persoonlijke en institutionele contacten ; alles verliep in een sfeer van openheid en familiariteit . De meeste verenigingen hadden stands opgericht welke druk bezocht werden .

Het is echter noodzakelijk ook een woord van dank uit te spreken voor de organisatoren van deze dag en zeker aan de lieden van Yeunten Ling die een "impossible mission" tot een waar succes gemaakt hebben , met hun vreugdige aanpak en onvoorwaardelijke inzet .

A l'intention de nos lecteurs francophones

Après l'intensité de la semaine de conférences en juillet dernier et qui fut un incontestable succès, notre Centre reprend peu à peu son allure normale . Ce qui ne signifie nullement le calme plat ; le contenu du présent Eko en est la démonstration .

On y trouve e.a. le texte intégral de l'allocution prononcée par S.Emin. Zenmon Kosho Ohtani lors de la dédicace du Temple Jiko-ji . Cet exposé explicite les principales caractéristiques de notre école bouddhique Jodo-Shinshu, en se basant sur des extraits du Tannishō (dont le lecteur trouvera , à la page 11 , la traduction néerlandaise du chapitre xiii) .

En illustration, une image du jeune homme Sudhana , personnage central de l'Avatamsaka-sutra (Kegon-kyo) . Le commentaire souligne surtout la continuité de sa recherche et le respect qu'il a toujours témoigné à tous ses "maîtres à penser" .

On trouvera également la seconde partie du texte "Bienveillance du Ciel et de la Terre", réflexion inspirée et inspirante de Shoji Hondo .

Keiko Yamamoto, qui aurait dû commencer au Jiko-ji un cours d'arrangement floral, mais que la maladie de sa mère a rappelée au Japon, publie une introduction à l'Ikenobo, qui est l'école la plus stricte et la plus traditionnelle . Mlle Yamamoto est diplômée de cette école ; dès son retour, les cours annoncés pourront commencer .

Kokoro Uta , les "Vers du Coeur", est la traduction de petits poèmes genre haïku .

Parmi les nouvelles, la mort tragique du Rév. Ryosho Kondo , directeur du Buddhist Study Center de Honolulu et grand ami de Shitoku . Après la disparition du bouddhiste-astronaute Onizuka dans le drame de la navette Challenger , la communauté Honganji de Hawaii vient de subir une nouvelle perte d'importance .

On lira aussi un court compte-rendu de la Journée rencontre du Bouddhisme, que la Fédération des Associations Bouddhiques de Belgique avait organisée le 29 septembre à l'Institut Tibétain Yeunten Ling de Huy-Tihange . Une belle réussite, avec un nombreux public multiracial et la présence de nombreux dignitaires des différentes écoles bouddhiques, ainsi que de nombreuses personnalités des milieux culturels, politiques et administratifs .

Le Centre prie les lecteurs d'Eko de bien vouloir noter qu'en vue du regroupement de nos activités, le siège social de notre a.s.b.l. Centrum voor Shin-Boeddisme vient d'être transféré à l'adresse du Jiko-ji . Toute correspondance devra dorénavant donc être adressée à : Pretoriastraat 68 , 2600 Berchem-Antwerpen (tél. 03/235 92 20) .

Et en voie de publication : "Présentation du Bouddhisme Shin" , une brochure d'une soixantaine de pages , exposant les grandes lignes du Jodo-Shinshu et reprenant en version française quelques éditoriaux parus dans Eko au cours des dernières années .

ROOSTER DER BIJeenKOMSTEN

Za 04.10 15 u. Memor. Kiere *	Di 02.12 20 u.
Di 07.10 20 u.	Zo 08.12 10 u. Jodo-E **
Di 14.10 20 u.	Di 16.12 20 u.
Di 21.10 20 u.	1987
Di 28.10 20 u.	Di 06.01 20 u.
Di 04.11 20 u.	Di 13.01 20 u. Memor.Inagaki Zuiken
Di 11.11 20 u.	Za 17.01 15 u. Hoon-ko ***
Di 18.11 20 u.	Di 20.01 20 u.
Di 25.11 20 u.	Di 27.01 20 u.

- * R.M.Kiere was de stichter van de eerste volwaardige boeddhistische beweging in België .
- ** Jodo-E : Dag van het Reine Land ; gedachtenis van de Verlichting verwezenlijkt door Shakyamuni Buddha ; op deze dag werd te Antwerpen in 1977 een eerste Jodo-Shinshu-kapel geopend .
- *** Hoon-ko : Gedachtenis van het overlijden van Shinran Shonin (eigenlijk op 16 januari) .

=====

Principieel bepaalt het CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME V.Z.W. noch bijdrage noch lidgeld noch abonnementsgeld . Het Centrum en de Shin-Tempel JIKO-JI erkennen de spirituele en morele autoriteit van de Jodo-Shinshu Hongwanji-ha in de personen van Hoofdabt Go-Monshu Koshin Ohtani en Ere-Hoofdabt Zenmon Kosho Ohtani , maar zijn financieel en organisatorisch autonoom . Hun werking is dus afhankelijk van UW medewerking , UW waardering en UW giften .

Onze bankrekening (voor België) is 417-5038671-76 , Centrum voor Shin-Boeddhisme v.z.w. , 2419 Lille . Voor Nederland en buitenland bij voorkeur postrekening 000-0173766-39 , op naam van A. Peel , B-2419 Lille (België) .

=====

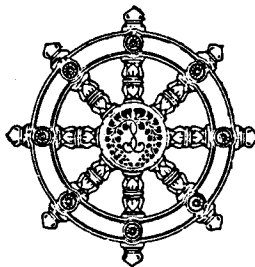
J I K O - J I

Tempel van het Licht van Mededogen

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME

v.z.w.

Pretoriastraat 68
2600 Berchem-Antwerpen
tel. (03) 235 92 20

Verantwoordelijk uitgever : Sh.A.Peel , 2419 Lille.
Overname toegelaten mits bronvermelding en bewijsexemplaar.